

Een museum met een regiem

Het RMO is in onderwijsland een van de bekendste musea. Als leerling en als leraar ben ik er geweest: met de bus als dagtochtje – 's morgens museum, 's middags Tweede Kamer of dierentuin. Sommige voorwerpen, zeker van de Egyptische afdeling, zijn ook de leerlingen al bekend van plaatjes uit hun schoolboek en van 'studieboeken' uit de bieb. Maar het museum is recent ingrijpend gerenoveerd en dat maakte me nieuwsgierig naar wat de verbouwing zou hebben aangericht en hoe het nu moest met een schoolbezoek.

28

'De grote stenen' staan nog wel op hun oude plaats; de Taffehtempel in de entreehal en de verschillende bouwwerken in de Egyptische afdeling op de begane grond. Maar verder is er veel veranderd in het RMO. Het museum doet prettig aan door het vele licht dat naar binnen komt en de nu goed zichtbare structuur, een aantal huizen en overdekte tuinen.

Je komt binnen in de 'tempelhal' waar de verschillende publieksruimten te vinden zijn: behalve de balie, een grote garderobe, een museumcafé, de winkel en de archeotheek, het informatiecentrum van het RMO, waarover verderop in dit artikel meer.

Met een kaartje dat in een tourniquet gestoken moet worden kom je in het betaalde deel van het museum.

De vaste collectie

De indeling is duidelijk: Egypte beneden, Nederland in de prehistorie, in de Romeinse tijd en in de Middeleeuwen helemaal boven en

De mummiekisten op de Egyptische afdeling.

ertussenin de Grieken samen met de Etrusken rond de centrale hof en daarnaast met een eigen trappenhuis Romeinen en het Nabije Oosten. Ruimtes voor speciale tentoonstellingen zijn te vinden op de eerste en tweede verdieping. Je weet snel waar je bent en iedere afdeling is goed afgebakend. Een gidsje dat ook de bezoekende leerlingen krijgen, heeft een goede plattegrond.

Verder is het wennen: bij het binnenkomen van de eerste ruimte klinkt harpmuziek. Gebruiksvoorwerpen staan huiselijk bij elkaar: ik ben het thema 'kunst en ambacht' in het oude Egypte binnen gelopen, aange trokken door een van mijn lievelingsvoorwerpen van eerdere bezoeken, een prachtig blauw schaaltje dat er gelukkig ook nu nog staat. De verschillende afdelingen blijken te zijn verdeeld in thema's. Zo'n thema wordt ingeleid door een historische of mythologische figuur, soms ook door een tijdgenoot, die spreekt door

middel van een bandje of een tekstwolkje. Filmbeelden, reconstructies, maquettes, hier en daar een computer met een interactief programma, tillen het tentoongestelde uit boven een hoeveelheid voorwerpen.

Voor alle duidelijkheid: de chronologie is niet vervallen. Als je de thema's in de bedoelde volgorde afwerkt en de opschriften overal goed leest, kom je die vanzelf tegen.

Erg leuk zijn de geluidsfragmenten. Het is de moeite waard om er even voor stil te staan en te luisteren. Je merkt dan dat er iets aangaat als je een zaal binnenkomt en dat die informatie je helpt om je te oriënteren op het thema. Of het is gewoon een leuke vondst: mopperende Griekse filosofen, die weer eens problemen hebben met vrouwen bijvoorbeeld.

Een bezoek aan het vernieuwde RMO is werkelijk een aanrader. Je kunt er veel van leren. De manier van ten-

Thema's 'De Egyptenaren'

In de presentatie 'Egyptenaren' worden zes perioden uit de Egyptische geschiedenis besproken. Tevens komt een zestal thema's aan bod. De chronologische blokken en thema's op een rij:

I De eerste farao's

Sleutelfiguur: een boer
Chronologie (geel): de Prehistorie (voor 2650 v. Chr.)
Thema (blauw): geschenk van de Nijl

II De piramidebouwers

Sleutelfiguur: een schrijver
Chronologie (geel): het Oude Rijk (2650-2150 v. Chr.)
Thema (blauw): het geheim van de hiërogliefen

III De Gouden eeuw

Sleutelfiguur: een schatbewaarder
Chronologie (geel): het Middenrijk (2040-1640 v. Chr.)
Thema (blauw): kunst en ambacht

IV Het Egyptische wereldrijk

Sleutelfiguur: een koningin
Chronologie (geel): het Nieuwe Rijk (1550-1070 v. Chr.)
Thema (blauw): huis en haard

V Vreemdelingen aan de macht

Sleutelfiguur: een immigrant
Chronologie (geel): de Late periode (1070-332 v. Chr.)
Thema (blauw): mummies en graven

VI Het Egypte van Cleopatra

Sleutelfiguur: een Romeins meisje
Chronologie (geel): de Grieks-Romeinse periode (332 v. Chr. - 639 n. Chr.)
Thema (blauw): tempels en goden

toonstellen is zeer toegankelijk, informatief en amusant. De tentoongestelde voorwerpen zijn vaak schitterend om te zien. Je loopt door een gezellig aandoend gebouw waar genoeg ruimte is om de dingen goed te bekijken. En de museumwinkel kan voorzien in aparte cadeautjes. Maar hoe gaat dat nu met leerlingen?

Het regiem

Over het bezoek met leerlingen sprak ik met Marjolein den Ouden en Bart Wagemakers, allebei educatief medewerker van het RMO. Om voor eens en altijd af te zijn van grote groepen leerlingen die zich met te weinig begeleiders zelfstandig door het museum begeven, zijn er behoorlijk strenge huisregels gemaakt, vertelden zij. Dit is niet zo verbazingwekkend. Er wordt in de museumwereld veel geklaagd over leerlingenbezoek. Berucht zijn de groepjes, die van alle schoolregels los, een museum in vijftien minuten doorhollen, terwijl de

158 Loop door naar de twee graven in de muur

25

25a Is het rechtergraf van een rijke of arme Romein? Leg je antwoord uit?

25b

Kies één voorwerp uit het 'rijke graf' en één uit het 'arme graf' en beschrijf ze.

Rijk:

Arm:

25c Waarom worden deze voorwerpen in een graf meegegeven?

25d Wat vind jij van de Romeinse gewoonte om spullen mee te geven in een graf? Doen wij dit tegenwoordig nog steeds?

26

26a In het graf van de arme Romein zie je in de linker pot nog wat overblijfselen liggen. Wat zijn dit?

26b Hoe heet zo'n pot waarin dit soort overblijfselen (zie vraag 'a') wordt gedaan?

26c Bekijk nummer zes in het 'rijke graf'. Waar wordt deze spatel voor gebruikt?

kies uit a,b,c of d. (omcirkel het juiste antwoord!)

- a- om mee te eten
- b- om mee in je neus te peuteren
- c- om je oren schoon mee te maken
- d- om make-up mee aan te brengen

Goed werk
Romeinen,
ave!

Basisschoolleerlingen aan het werk met
'Nederland in de Romeinse tijd'.

Links: Enkele vragen uit het lesmateriaal
voor de brugklas.

begeleiders zich verstoppen in de koffiekamer.

De VGN-leden, die aanwezig waren op de jaarvergadering in 2002 in het Historisch Museum in Amsterdam hebben op dit terrein behoorlijk genante verhalen kunnen horen.

In Leiden vinden ze dat een bezoek door leerlingen in schooltijd zo geregeld moet zijn dat ze er iets van leren en geen overlast geven aan andere bezoekers. De nieuwe huisregels moeten dit mogelijk maken.

Een school kan tijdens een bepaald tijdsblok, van 9.30-11.30 uur, van 11.45-13.45 uur en van 14.00-16.00 uur, voor maximaal 35 leerlingen een afdeling boeken (bij Egypte voor 55, maar dan alleen in het ochtendblok). Op die afdeling volgen de leerlingen een programma van het museum, of van de eigen docent.

Het museum rekent in ieder geval op één begeleider per tien leerlingen. De toegang is voor de docent en de andere verplichte begeleiders gratis.

Verder is er gedurende de hele tijd een publieksmedewerker van het museum bij voor logistiek en ondersteuning. De medewerker ontvangt de groep, legt de huisregels uit, geeft een inleiding of laat een film zien en begeleidt de leerlingen vervolgens in de afgesproken afdeling. Na het werk leidt hij ook de nabespreking. Vooraf wordt dit met de organiserende docent doorgepraat.

Kom je met een volle bus, dan moet je dus twee programma's bespreken en genoeg begeleiders bij je hebben. De leerlingen kunnen niet tussentijds switchen van de ene naar de andere afdeling. Wil je dat wel, dan moet je twee tijdsblokken bespreken en betalen.

De programma's waaruit gekozen kan worden zijn: uiteraard allereerst het oude Egypte – de meeste scholen zullen hiervoor komen. Verder Grieken en Etrusken, en Nederland in de Romeinse tijd. De mini-afdeling Romeinen Klassiek kan geboekt wor-

den bij Grieken of Nederland. Het museum maakt het je dus moeilijker dan vroeger. Een programma volgen en daarna nog vrij rondkijken kan niet meer.

Een meer professionele opvang van de leerlingen en een gestructureerd bezoek staan daar tegenover, aldus Marjolein en Bart. De educatieve dienst heeft veel gedaan om de leerlingen in de twee uur van hun bezoek zinnig bezig te houden met het van te voren door de docent gekozen thema. Ze kunnen op hun gemak de opdrachten maken en rondkijken in hun afdeling zonder dat andere scholen daar rondlopen. En ze kunnen vragen stellen en met begeleiders overleggen als ze vast zitten.

Ieder groepje begint aan een ander thema en gaat naar het volgende als de mensen daar klaar zijn. De verschillende afdelingen zijn immers verdeeld in themazalen. Zo lopen ze ook elkaar niet in de weg.

